IDA-TALLINNA KESKHAIGLA

DERMATOFÜÜTIDE UURINGUD KÜÜNTELT, NAHALT JA JUUSTELT

Uuringud	dermatofüütide mikroskoopia juustelt dermatofüütide külv juustelt dermatofüütide mikroskoopia küünekaapelt dermatofüütide külv küünekaapelt dermatofüütide mikroskoopia nahakaapelt dermatofüütide külv nahakaapelt
Mõiste	Dermatofüüdid on seened, mis kahjustavad keratiiniseerunuid kudesid: marrasnahka, küüsi ja juukseid. Dermatofüütia on kindlatest seentest tingitud lokaalne infektsioon, mille kliiniline pilt sõltub infektsiooni lokalisatsioonist, patsiendi immuunsusest ja patogeenist.
Näidustused	▪ dermatomükoosi, *Candida*- ja *Malassezia*-infektsiooni kahtlus
Proovivõtu vahendid	Steriilne nüri skalpell, pintsetid, spetsiaalne paberist ümbrik-saatekiri
Võtmistehnika	Enne proovi võtmist desinfitseeritakse kahjustuskolle 70% alkoholiga vähendamaks bakteriaalset kontaminatsiooni. Vältida tuleb kreemide, puudrite ja ravimite kasutamist kahjustuskohal vahetult enne proovivõttu. Steriilse nüri skalpelliga kaapeid tehes kogutakse **nahalt** materjali kogu kahjustuskolde ulatuses, eriti selle servaalalt, kus potentsiaalne haigusetekitaja on eluvõimelisem. **Küünte** seeninfektsiooni kahtluse korral küüne distaalses osas eemaldatakse küüne tipmine, tõenäoliselt saastunum osa, seejärel lõigatakse/kraabitakse materjali kogu küüneplaadi paksuses küüneservast nii kaugelt kui võimalik. Pindmise küüne infektsiooni korral tehakse kaapeid küüneplaadi pealispinnalt, eemaldatakse pindmine saastunum kiht, proovimaterjal kogutakse järgmisest kihist. Paksenenud küüne puhul kogutakse materjali küüne alt ja/või küünevalli piirkonnast. **Juuste** seeninfektsiooni kahtluse korral kogutakse pintsettidega kitkudes kahjustuskoldest proovi vähemalt 5 juuksekarva. Kahjustunud juukseid on lihtsam koguda Woodi lambi valguses. Analüüsitavatel juustel peab olema juureosa, kuna haigusetekitaja lokaliseerub enamasti peanahas ja karvafolliikulites. Vajadusel võib materjali koguda ka skalpelliga kaapeid tehes. Materjal kogutakse tumedasse paberisse, pakitakse hermeetiliselt spetsiaalsesse paberist ümbrikusse, märgistatakse ja transporditakse laborisse toatemperatuuril. Saatekirjale (ümbrikule) märgitakse uuringu marerjal ja eesmärk (mikroskoopia, külv või mõlemad)
Materjali säilivus ja transport	Juuksed koos juureosaga, silenahakaabe, küüs või küünekaabe säilitatakse ja transporditakse toatemperatuuril kuivana 1 nädala jooksul
Teostamise aeg ja koht	Tööpäeviti; mikrobioloogia labor, Pärnu mnt. 104
Meetod	Algmaterjali faaskontrastmikroskoopia Külv söötmetele Patogeenide samastamine liigi tasemel
Referentsvahemikud	**Dermatofüüte ei leidu**
Tõlgendus **Positiivne** **Negatiivne**	 ▪ dermatofüütide leid patsiendi materjalis viidab dermatofüütiale ja kinnitab infektsiooni diagnoosi ▪ ei välista infektsiooni
Hinnakirja koodid	66500 algmaterjali mikroskoopiline uuring 66510, 66511 külv söötmetele 66521 seente samastamine

IDA-TALLINNA KESKHAIGLA

Kirjandus	1. Manual of Clinical microbiology, 13th edition, Karen C. Carol et al, (2023) 2. Leber, Burnham et al (2023) Clinical Microbiology Procedures Handbook, Volume 3, section 10; 5th Edition, American Society for Microbiology, Washington,D.C. 3. Mändar R jt (2022) Meditsiiniline mikrobioloogia II; kolmas, täiendatud trükk; Tartu; Lk. 305-313 4. Evans EGV, Richardson MD (1989): Medical mycology a practical approach. Oxford University Press: 3-10 5. Seeninfektsioonid.(2003), Tartu 6. Giuseppe Cornaglia et al (2012) European Manual of Clinical Microbiology, 1st edition, ESCMID, page 223-225
Koostaja	Linda Pirožkova